

Sárospatak Város Jegyzőjétől

3950 Sárospatak, Rákóczi út 32.
Hivatali Kapu: POLGHIVSP (KRID azonosító: 505090126)
E-mail: sarospatak@sarospatak.hu, Telefon: 47/513-240

TÁJÉKOZTATÓ

- a Képviselő-testületnek -

a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2025. évben történt ellátásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése alapján: „A települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít. Az értékelést – települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.”

A tartalmi követelményeket a települési önkormányzat számára, a Gyvt. 96. § (6) bekezdésében előírt átfogó értékelés elkészítéséhez a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 10. melléklete határozza meg:

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0–18 éves korosztály adataira.
2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
 - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
 - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

- gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
- gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.

A 10. számú melléklet I. pont 4. és 5. alpontját a 174/2012. (VII. 26.) Korm. Rendelet 93. § (1) bekezdés e) pont em) alpontja hatályon kívül helyezte.

6. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenció elképzelések).

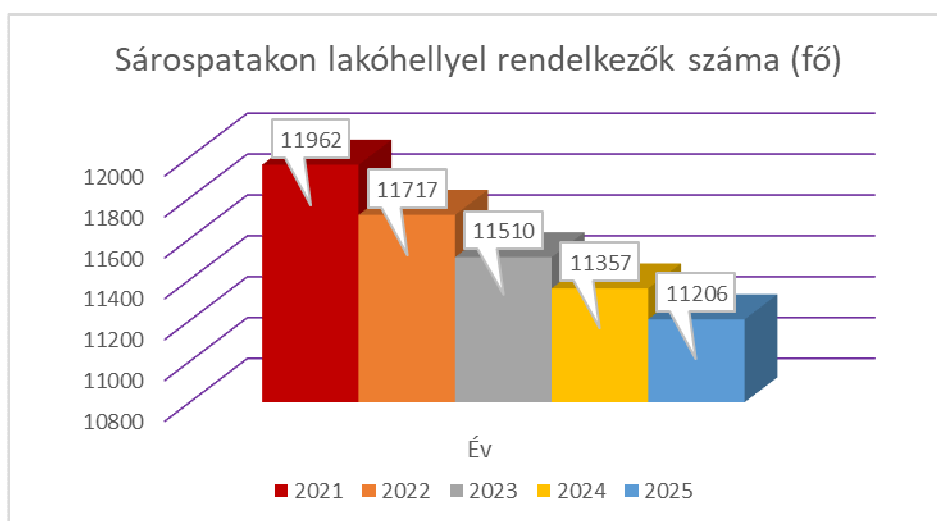
8. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.

9. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, dropprevenció stb.).

Ezen előírások alapján készült el az alábbi részletes tájékoztató.

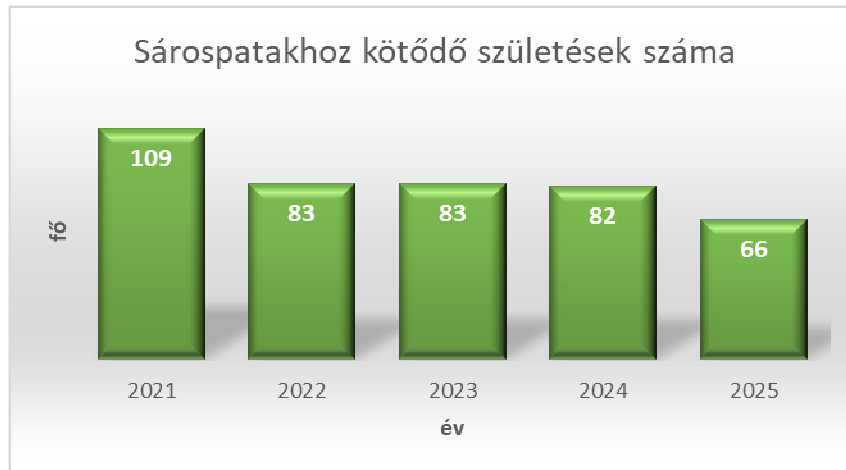
1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira:

a) Sárospatak lakosság száma

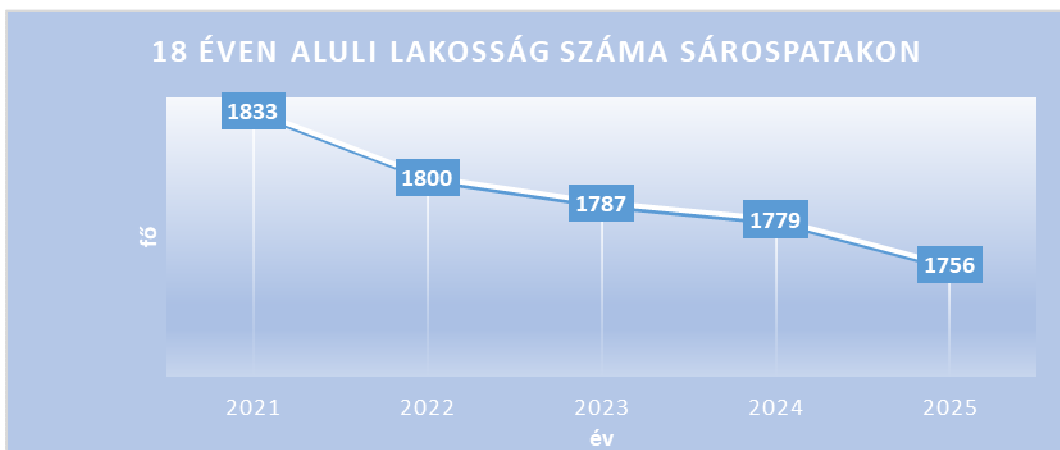
Forrás: Magyar Államkincstár

b) Sárospatakhoz kötődő, nem helyben születettek számának alakulása

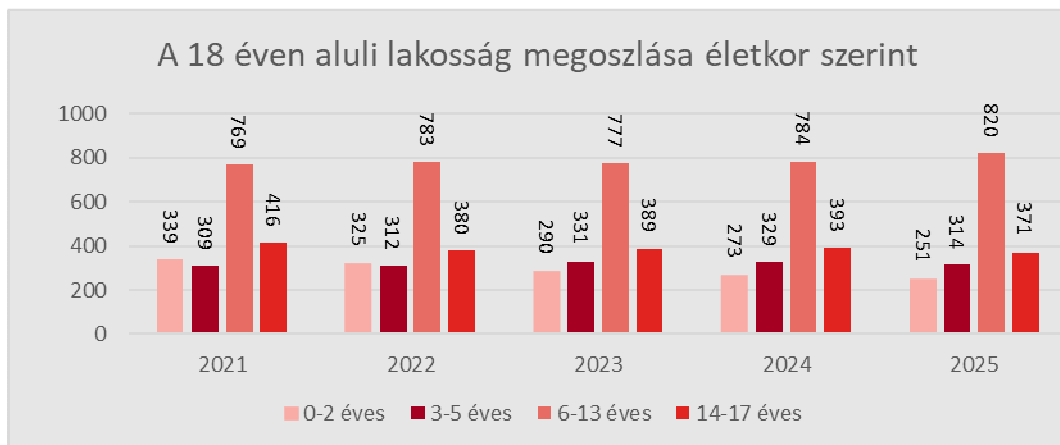
Forrás: Helyi Vizuál Regiszter program

c) A 18 éven aluli lakosság számának alakulása Sárospatakon

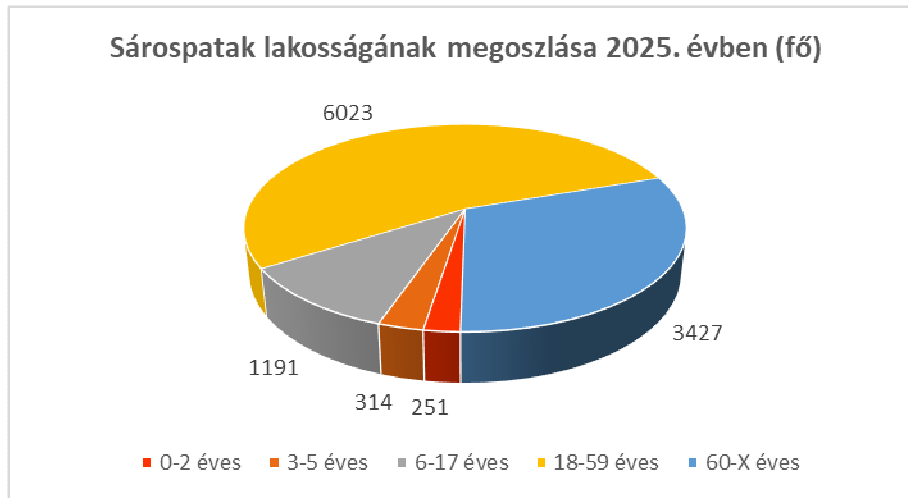
Forrás: Magyar Államkincstár

d) Sárospatakon a 18 éven aluli lakosság megoszlása életkor szerint

Forrás: Magyar Államkincstár

e) Sárospatak lakosságának életkor szerinti megoszlása 2025. évben

Forrás: Magyar Államkincstár

f) Sárospatak lakosságának területfelhasználási kategória szerinti megoszlása 2025. évben

Forrás: Magyar Államkincstár

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:

A Gyvt. 18. § (1)-(2) bekezdése szerint: „(1) A jogosult gyermek számára

a) a gyámhatóság az e törvényben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot,

b) állapít meg.

(1a) A települési önkormányzat vagy a fenntartó az e törvényben meghatározott módon, természetbeni ellátásként biztosítja a gyermekétkeztetést.

(2) A települési önkormányzat képviselő-testülete a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel pénzbeli támogatást állapíthat meg.”

➤ **Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény**

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult meghatározott ingyenes vagy kedvezményes gyermekétkeztetésre, valamint a Gyvt. 21/C. §-a alapján szünidei gyermekétkeztetésre, meghatározott természetbeni támogatásra, az e törvényben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmények igénybevételére.

2025. évben rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása iránt 107 kérelmet nyújtottak be, melyből 3 elutasításra került. 1 jogosultság megszűnt (hivatalból indult eljárás lefolytatását követően), 2 jogosultság megállapítása ügyében keletkezett iratanyagot (megállapítást követően) áttettünk az illetékes jegyzőnek (a kérelmező költözése miatt került rá sor).

➤ **A pénzbeli, természetbeni támogatások az alábbiak szerint alakultak:**

2025. évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli alapösszegű támogatásként 6.000,- Ft, emelt összegű támogatásként 6.500,- Ft került kifizetésre készpénzben, pénztárból augusztus és november hónapban.

2025. évi támogatások	Támogatásban részesülők száma (fő)		Támogatás értéke (Ft)	
	2025. augusztus	2025. november	2025. augusztus	2025. november
Alapösszegű	55	47	330 000	482 000
Emelt összegű	162	158	1 053 000	1 027 00

➤ **Gyermekétkeztetés megoldása**

Településünkön a gyermekétkeztetés megoldott.

Sárospatak Város Önkormányzata biztosítja a gyermekétkeztetést az Önkormányzat által fenntartott Carolina Óvoda és Bölcsődébe járó óvodás és bölcsődés gyermekek részére, valamint Sárospatak közigazgatási területén, a Sárospataki Tankerületi Központ által fenntartott nevelési-oktatási intézményekben.

A gyermekétkeztetés esetén a gyermekek részére a nappali oktatásban történő részvételig a Gyvt. 21/B. §-a szerinti normatív kedvezményeket kell biztosítani.

Szünidei gyermekétkeztetés (Gyvt. 21/C. §)

Önkormányzatunk 2025. évben a szünidei gyermekétkeztetés keretében összesen 4423 adag déli meleg főétkezést biztosított a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére, melynek megoszlását az alábbi táblázat mutatja be.

Szünidő típusa	Szünidei gyermekétkeztetésben részesülők száma	Adagszám
tavaszi	36 fő	180
nyári	111 fő	3963
őszi	34 fő	170
téli	22 fő	110

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

A Gyvt. 94. § (2) bekezdése szerint: „A települési önkormányzat az e törvényben foglaltak szerint, a (2a)–(4) bekezdésben meghatározottak figyelembevételével biztosítja – a gyermekek esélynövelő szolgáltatásai kivételével – a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokat, valamint, ha a (2a)–(4) bekezdés alapján nem köteles az ellátás biztosítására, szervezi és közvetíti a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást.”

- **gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai)**

A gyermekjóléti szolgáltatás biztosítását az **1. melléklet** tartalmazza.

- **A gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok:**

Településünkön bölcsődei ellátás, napközbeni gyermekfelügyelet és alternatív napközbeni ellátás (játsszóház) biztosított.

4. és 5. alpont hatályon kívül helyezve.

6. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása:

- 2025. évben rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása tárgyában szakmai ellenőrzés nem volt.
- 2025. évben más úton (bírószági úton, felügyeleti intézkedéssel, ügyészi óvással) megtámadott döntés nem volt.
- 2025. évben a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal szakmai ellenőrzést nem végezett.
- Az ügyintézési határidőket betartottuk, határidő túllépés miatt az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 51. §-a szerinti eljárásra nem volt szükség.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. meghatározásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések):

Településünkön az alábbi intézmények, ellátási formák bevezetése és kialakítása jelentősen hozzájárulna a fennálló problémák hatékonyabb kezeléséhez és enyhítéséhez, a prevenciók tevékenységek megvalósulásához:

- iskolaidő utáni felzárkóztatás tanulók részére (a csellengő gyermekek érdekében),
- iskolabusz a külterületeken élő gyermekek számára,
- fiatalok számára bentlakásos intézmény,
- mosóház Sárospatak külterületein,
- nevelőszülői hálózat fejlesztése (a nevelőszülői tanácsadói szerepkör hatékonyabbá tétele), illetve a munkakapcsolatok szélesítése a gyermekvédelemmel.

8. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása:

A rendőrség minden évben tájékoztatja Sárospatak Város Önkormányzatát bűnmegelőzési, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenysége körében végzett feladatokról és programokról. Az érintett tevékenységek a következők:

a) Család- és gyermekvédelmi tevékenység

- a gyermekeket veszélyeztető tényezőket felmérése,
- az azonnali beavatkozást nem igénylő esetekben az illetékes gyermekjóléti szolgálat értesítése,
- a normaszegő magatartások csökkentése érdekében rendszeresen ellenőrzések végzése, a fiatalok által kedvelt, valamint csoportképző helyeken,
- hivatalos szervektől érkező megkeresések esetén (például gyámhivatali segítségkérés) rendelkezésre állás biztosítása karhatalmi, biztosítási és egyben bűnmegelőzési céllal,
- gyermek- és fiatalok bűnözés, valamint az áldozattá válás megelőzése érdekében, az oktatási, közművelődési létesítmények, a társadalmi szervezetek, valamint tömegkommunikációs (írott és elektronikus sajtó) rendszerek által nyújtott propaganda-lehetőségeket hasznosítása.

b) Gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység

- általános- és középiskolákkal való kapcsolattartás,
- D.A.D.A. program keretein belül előadások tartása oktatási intézményekben,
- az Ellen-Szer program keretében előadások tartása oktatási intézményekben,
- a gyermekvédelmi intézményekkel való kapcsolattartás,
- jelzőrendszeri tagok által szervezett szakmai napokon történő részvétel, tapasztalatcsere,
- nyári szünetben, nyári táborokban bűnmegelőzési előadás tartása.

c) Az áldozatvédelem területén végzett rendőri tevékenység (kiemelt kockázatú csoportok: időskorúak, gyermek- és fiatalok, nők, egyedülállók, fogyatékkal élők, külterületen élők, hajléktalanok)

- tájékoztató jellegű szórólapok és plakátok terjesztése a bűnmegelőzés lehetőségéről, az áldozattá válás elkerülésének módjairól, a Rendőrség elérhetőségeiről, a segítségkérés formáiról,
- az önkormányzati, társadalmi és gazdálkodó szervezeteket, az állampolgárok közösségeinek bevonása az áldozattá válás megelőzése, a jogsértések megakadályozása érdekében,
- ideiglenes megelőző távoltartás (évente 1-2 eset).

d) Kábítószer prevenció („A szülők és családok a Rendőrség kiemelt partnerei a kábítószer-bűnözés megelőzésében” című programterv)

- a tevékenységet koordináló Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Rendőrfőkapitányság Bűnügyi Igazgatóság Bűnmegelőzési Osztályával való együttműködés,
- büntetőeljárás kezdeményezése kábítószer birtoklása miatt (évente 14-15 eset)
- büntetőeljárás kezdeményezése kábítószer-kereskedelem gyanúja miatt (évente 2-7 eset)

e) Iskolaóri tevékenység

Öt oktatási intézmény vesz részt az iskolaóri programban (Sárospataki II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola, Sárospataki Pécsváradi Botond EGYMI, Kenézlői Általános Iskola, Olaszliszkai Hegyalja Általános Iskola, Tolcsvai Általános Iskola), 6 iskolaórral.

f) Baleset-megelőzési tevékenység

- közlekedésbiztonsági eladásokat és bemutatókat tartása általános iskolákban,
- előadások tartása a rendőrkapitányságra látogató óvodás- és iskolás csoportoknak,
- a helyi média rendszeres tájékoztatása a baleseti helyzet alakulásáról, emellett a közlekedésbiztonságot szolgáló tájékoztatók és felhívások közzé tétele,
- tanévkezdési kampány.

9. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, dropprevenció stb.):

A 2025. évtől újra (sok évnyi kihagyás után) hagyományos helyszínen, a Berek-holtág és a Majális park területén került megrendezésre a városi majális. Ennek keretében Sárospatak Város Önkormányzata együttműködött:

- Bodrogmenti Sporthorgász Egyesülettel (gyermekek részére [óvodás kortól, általános iskolás korig] horgászversenyt szerveztek, melynek célja a horgászat népszerűsítése volt),
- Carolina Óvoda és Bölcsőde Alapítványával (mozgásfejlesztő játékok biztosításával emelték a rendezvény színvonalát),
- Sárospataki Torna Clubbal (sporteszközök biztosításával [pl. focikapu] segítették a Majális Kupa szervezését).

Sárospatak Város Önkormányzata 2025. évben a Pataki Légió szurkolói csoporttal, a Sárospataki Torna Clubbal, a Sárospataki Utánpótlásnevelő Sportiskolával, A Művelődés Háza és Könyvtárával közösen szerezte meg a Sárospataki Városi Gyereknapot.

2025. évben kiemelt jelentőséggel bírt a város életében a Richter Egészségváros program megszervezése. A kezdeményezés célja az volt, hogy felhívja a figyelmet a megelőzés és az

egészségtudatosság fontosságára, és támogassa a hazai egészségügyi intézményeket fontos fejlesztések, beruházások megvalósításában, elősegítve ezzel az egészségügyi ellátórendszer fejlesztését. Az ingyenes szűrések, tanácsadások, előadások minden korosztály számára elérhetőek voltak.

2025. évben a Tokaj-Hegyalja Egyetemmel közösen került megrendezésre a „SPORT ÉRTÉK – HELYI ÉRTÉK” Sportágválasztó nap, melynek célja a helyi sporthagyományok, a mozgás örömeinek és a sporttudomány eredményeinek népszerűsítése volt.

Településünkön a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza Hajléktalanok Nappali Melegedője (Sátoraljaújhely) utcai szociális munkát végez, illetve kiemelkedő szerepet tölt be az adománygyűjtésben és azok rászoruló családokhoz történő eljuttatásában. Tevékenységükről minden évben tájékoztatják a képviselő-testületet.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a tájékoztatót elfogadni szíveskedjen.

Sárospatak, 2026. május 18.

dr. Szabó Gergő LL.M

Készítette: Kolláthné Molnár Zsuzsanna
igazgatási és szociális ügyintéző

TÁJÉKOZTATÓ

a Gyermekjóléti Szolgálat és Gyermekjóléti Központ éves szakmai tevékenységéről

Tisztelt Képviselő-testület!

A Gyermekjóléti Szolgálat és Gyermekjóléti Központ (ellátja Sárospatak és Sárospatak Járás közigazgatási területét) jelen beszámoló keretében ismerteti a tárgyévben végzett szakmai tevékenységét, a gyermekvédelem helyi és járási tapasztalatait, valamint a jövőre vonatkozó célkitűzéseit.

A Gyermekjóléti Szolgálat és Gyermekjóléti Központ tevékenységét az alábbi jogszabályok határozzák meg:

- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló **1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.)**
- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló **1993. évi III. törvény (Szt.)**
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló **15/1998. (IV. 30.) NM rendelet**
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények működésének engedélyezéséről és ellenőrzéséről szóló **369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet**
- A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról szóló **149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet**
- A köznevelésről szóló **2011. évi CXC. törvény** (jelzőrendszeri együttműködés kapcsán)
- Az egészségügyről szóló **1997. évi CLIV. törvény** (egészségügyi jelzőrendszeri tagok együttműködése miatt).

A gyermekjóléti szociális munka etikai szabályozását a **Szociális Szakmai Szövetség által kiadott Szociális Munka Etikai Kódexe** tartalmazza. A kódex a gyermekjóléti munkatársak titoktartásra vonatkozó szabályait egyértelműen megfogalmazza a következők szerint:

„A szociális munkás köteles a kliensről tudomására jutott minden információt bizalmasan kezelni. A titoktartási kötelezettség kiterjed minden olyan adatra, tényre és körülményre, amely a segítő kapcsolat során jutott tudomására, függetlenül annak formájától.” A kódex továbbá rögzíti, hogy „A titoktartási kötelezettség a segítő kapcsolat megszűnését követően is fennáll.” Ugyanakkor kivételt is megfogalmaz „A titoktartás alól felmentés csak jogszabályi kötelezettség, illetve a kliens vagy más személy életét, testi épségét súlyosan veszélyeztető helyzet esetén lehetséges.”

A fentiek alapján megállapítható, hogy a titoktartás a szociális munka egyik alapvető etikai pillére, amely biztosítja a kliens biztonságát, valamint a segítő kapcsolatba vetett bizalom fennmaradását.

Család-és Gyermekjóléti Szolgálat

Ellátási területe Sárospatak város és a feladatellátási szerződésekkel érintett települések: Bodrogolaszi, Sárzasadány, Olaszliszka, Komlóska, Hercegkút, Makkoshotyka, Györgytarló, Vajdácaska, Viss, Kenézlő, Zalkod.

Szakmai létszám:

- 4 fő családsegítő
- 1 fő szakmai vezető-családsegítő

Az ellátandó területekre való kijutást, ami 12 települést takar – köztük Sárospatakra is - az 5 családsegítő 2 db személygépkocsival látja el.

Az ellátások igénybevétele:

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat által nyújtott alapszolgáltatások önkéntesen, személyesen, térítésmentesen vehetők igénybe. A személyes gondoskodás igénybevétele önkéntes és az ellátást igénybe vevő kérelmére történik. Az önkéntesen igénybe vett szociális segítő tevékenység alapját az együttműködési megállapodás képezi, amelyben a felek megállapodást kötnek az igényelt szolgáltatások tartalmára vonatkozóan. Az igénybe vevőket tájékoztatjuk a szolgáltatásokra, az adataik kezelésére vonatkozóan. Az együttműködési megállapodás a család felnőttkorú tagjával köttetik meg. Az alapszolgáltatás biztosítása során cselekvési terv készül a probléma megoldására, amelyet félévente felülvizsgál a családsegítő. Ha a gyermek védelme, érdeke az ellátás igénybevételevel nem biztosított, a törvény az ellátás kötelező igénybevitelét elrendeli, hatósági eljárás, beavatkozás formájában, védelemben vétel keretén belül. A szolgálat ügyfélfogadási idejében biztosítja a szolgáltatást. A szolgálat segítségét az ügyfelek az ügyeleti rend figyelembevételével vehetik igénybe. A segítő tevékenység sikere érdekében az ügyfelek önkéntes együttműködése, motivációja szükséges. Ügyfélfogadási, nyitvatartási időn kívül a gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat keretében telefonügyelet érhető el. A telefonügyeletet a Család- és Gyermekjóléti Központ látja el és a krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tájékoztatás, vagy tanácsadás nyújtására szolgál.

Ellátotti létszám 2025. évben:

Alapellátásban lévő családok száma: 52 család (110 gyermek), **Sárospatakon 34 család (60 gyermek)**

Tanácsadásban, segítségnyújtásban részesülők száma 149 fő, **Sárospatakon 38 fő.**

A szolgálat működésének általános jellemzői

A család- és gyermekjóléti szolgálat a jogszabályi előírásoknak megfelelően látta el feladatait, biztosítva a településen élő gyermekek és családok számára a szociális és mentálhigiénés támogatást. A szolgálat tevékenysége kiterjedt:

- a veszélyeztetettség megelőzésére,
- a már kialakult problémák kezelésére,
- a családok életvezetési nehézségeinek enyhítésére,
- a gyermekek testi, lelki és erkölcsi fejlődésének támogatására.

A tárgyév során a szolgálat folyamatos nyitvatartással, személyesen terepen történő jelenléttel biztosította az ellátást.

Az ellátottak köre és főbb jellemzői

A szolgálat által gondozott gyermekek száma az előző évhez képest enyhe emelkedést mutatott. A gondozott gyermekek többsége alacsony jövedelmű családban él, halmozottan hátrányos helyzetű, oktatási nehézségekkel küzd, illetve magatartási vagy beilleszkedési problémákkal érintett.

A problémák leggyakoribb típusai:

- anyagi nehézségek, szegénység,
- munkanélküliség,
- lakhatási problémák,
- családi konfliktusok,
- elhanyagolás,
- iskolai hiányzások és lemorzsolódás.

A gyermekjóléti szolgálat és gyermekjóléti központ nem csak hátrányos helyzetű családokkal foglalkozik. A törvény szerint minden gyermek érdekét védi, így alapvetően más családok is kerülhetnek a látókörébe - általában nem anyagi, hanem kapcsolati, nevelési vagy krízishelyzetek miatt. Ilyenek pl. válás, szülői konfliktus (elhúzódó, magas konfliktusú válások, kapcsolattartási viták, a gyermek „eszközzé válik” a szülők között); lelki, mentális problémák (szorongás, depresszió a gyereknél, túlzott teljesítménykényszer, kiégés, iskolai túlterheltség); nevelési nehézségek (határok hiánya vagy túlzott szigor, „mindent megkap” típusú, de érzelmileg elhanyagolt gyerek, digitális függőség, izoláció, általában függőségek); iskolai problémák (igazolatlan hiányzások, magatartási gondok, bullying akár áldozatként, akár elkövetőként); krízishelyzetek (szülői betegség pl. pszichiátriai probléma, függőség alkohol, gyógyszer stb., hirtelen élethelyzeti változás).

Alapellátás keretében végzett munka

A szolgálat munkatársai egyéni cselekvési terv és a gondozási-nevelési terv (védelembe vett gyermekek esetén) alapján dolgoztak a családokkal. A tevékenységeik közé tartozott:

- tanácsadás (életvezetési, gyermeknevelési),
- ügyintézésben való segítségnyújtás,
- hivatalos ügyekben közreműködés,
- kapcsolattartás segítése,
- krízishelyzetek kezelése.

A szolgálat szakmai tevékenységei

Szakmai munka	Sárospatak	Járás 11 települése	Összesen
Alapellátásban részesülő családok száma:	34	59	92
Védelembe vett családok száma:	11	39	50
Tanácsadásban részesülő személyek száma:	149	38	187
Jelzőrendszeri tagok által küldött problémajelzések száma:	57	161	218
Családlátogatások száma:	634	2018	2652

• Információnyújtás:	321 alkalom
• Segítő beszélgetés:	648 alkalom
• Tanácsadás:	353 alkalom
• Ügyintézéshez segítségnyújtás:	388 alkalom
• Családlátogatás:	718 alkalom
• Konfliktuskezelés:	16
alkalom	
• Esetmegbeszélés:	64 alkalom
• Esetkonferencia:	2 alkalom
• Esetkonzultáció:	103 alkalom
• Szakmaközi megbeszélés	6 alkalom
• Környezettanulmány elkészítése:	69 alkalom
• Adományközvetítés:	299 alkalom
Összesen:	3005 alkalom

Jelzőrendszeri együttműködés

A jelzőrendszer tagjaival (óvoda, iskola, egészségügyi szolgáltatók, rendőrség, védőnői szolgálat stb.) való együttműködés folyamatos volt. A jelzések száma minimálisan növekedett, míg 2024. évben 53 jelzés érkezett, addig 2025. évben 59 problémajelzés érkezett. A jelzések túlnyomórészt köznevelési intézményekből, védőnőtől érkezett. A szolgálat rendszeresen szervezett esetmegbeszéléseket és szakmaközi megbeszéléseket, melyek hozzájárultak a hatékonyabb problémakezeléshez.

Család-és Gyermekjóléti Központ

Ellátási területe Sárospatak és a Sárospataki Járás közigazgatási területe. A család és gyermekjóléti központ 2016. január 01. - től látja el Sárospatakot és a járás településeit (Bodrogolaszi, Sárzasadány, Olaszliszka, Tolcsva, Vámosújfalú, Erdőhorváti, Komlóska, Háromhuta, Vajdácská, Györgytarló, Kenézlő, Viss, Zalkod, Hercegkút, Makkoshotyka) a 15/1998.(IV.30) NM rendelet módosításának 3. § szerint.

Szakmai létszám:

- 1 fő szakmai vezető
- 3 fő esetmenedzser
- 3 fő óvodai, iskolai szociális segítő

Az ellátandó területekre való kijutást, amely 16 települést takar – köztük Sárospatakra is – 2 db személygépkocsival látja el a 7 fő szakember.

Ellátotti létszám a 2025. évben:

Ellátott veszélyeztetett kiskorúak száma a sárospataki járás településein: **266 fő**

Ebből védelembe vett gyermekek száma: 174 fő, **Sárospatakon 40 fő.**

Nevelésbe vett gyermekek száma: 90 fő, **Sárospatakon 23 fő.**

Ideiglenes elhelyezésben lévő gyermekek száma: 2 fő, **Sárospatakon 0 fő**

Speciális szolgáltatást igénybe vevők száma (óvodai-iskolai szociális munka, jogi tanácsadás, stb): **1328 fő**, ebből az óvodai és iskolai segítő tevékenységek száma **4955.**

Esetkonferencia megtartása **48 fő** esetében, esetkonzultáció **216 fő**, esetmegbeszélés **190 fő** esetében történt.

Kapcsolattartási ügyelet jogerős hatósági intézkedés keretén belül 6 esetben valósult meg.

Az óvodai, iskolai szociális segítő tevékenység:

Az óvodában és iskolában jelenlévő óvodai és iskolai szociális segítő kollégák a 2025-ös évben **1036 gyermekkel** és **283 felnőttel** álltak kapcsolatban.

Sárospatakon a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolában, Szent Erzsébet Katolikus Általános Iskolában, Pécsváradi Botond EGYMI Általános Iskolában és Kollégiumban, Árpád Vezér Gimnáziumban, Vay Miklós Református Technikum, Szakképző Iskola és Diákotthonban, Carolina Óvoda és Bölcsődében, Örömhírvétel Görög Katolikus Óvodában, Igazkincs Református Óvodában, ArtÉrt Csodafa Alapfokú Művészeti Óvoda és Iskolában vannak jelen, mint szociális és mentális segítők vannak jelen az óvodai és iskolai szociális segítő kollégáink. A mindennapokban egyénileg segítenek a gyerekeknek, beszélgetnek velük, ha problémájuk van (pl. szorongás, konfliktusok, bullying), segítenek érzelmi, viselkedési nehézségek kezelésében, támogatják a beilleszkedést (pl. új gyerekeknél). Csoportos foglalkozásokat tartanak, így pl. osztályfoglalkozásokat (pl. konfliktuskezelés, kommunikáció, empátia, prevenció dohányzás és kábítószer használat terén), prevenció programokat szerveznek (pl. zaklatás megelőzése, internetbiztonság). Kapcsolatot tartanak a családokkal, konzultálnak a szülőkkel, ha a gyereknél probléma merül fel, segítenek eligazodni szociális ellátásokban, támogatásokban, szükség esetén közvetítenek a család és az iskola között. Együttműködnek a pedagógusokkal, segítik a tanárokat nehéz helyzetek kezelésében (pl. tanulók magatartási problémái), részt vesznek esetmegbeszéléseken, javaslatokat adnak a gyerekek támogatására. Jelzőrendszeri feladatokat látnak el úgy, hogy figyelik, ha egy gyerek veszélyeztetett (elhanyagolás, bántalmazás gyanúja felmerül), jelzést tesznek a gyermekjóléti szolgálat felé, részt vesznek a gyermekvédelmi intézkedésekben. Szükség esetén kezelik a krízishelyzeteket, azonnali segítséget nyújtanak pl. családi konfliktus, trauma, gyász esetén, segítik a gyermeket és az intézményt a helyzet feldolgozásában.

Tevékenységük elsődleges célja: a prevenció megerősítése az óvodás és iskolás gyermekek és fiatalok (köztük a szociálisan hátrányos helyzetűek, SNI, BTM tanulók) körében.

Az iskolai szociális segítők nem tanítanak, nem pszichológusok, de szükség esetén mentális segítséget nyújtanak és indokolt esetben továbbirányítják a gyermeket a megfelelő szakemberekhez. Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység nagy mértékben segíti a pedagógusok munkáját, amit az éves gyermekvédelmi tanácskozáson az iskolák igazgatói vissza is jeleznek központunk felé, mert segítenek megérteni és kezelni a felmerülő problémákat a tanulókkal és szüleikkel kapcsolatban egyaránt.

Az óvodai és iskolai szociális segítők, mint minden évben 2025-ben is nyári tábort szerveztek 2025. július 15-től augusztus 2 -ig 20 fő szociálisan hátrányos helyzetű gyermek részére. A tábornak mindig nagy sikere van a szülők és a gyermekek körében. Ezúton is újra köszönetet mondunk Hegyi Brigittának, aki a táborban résztvevő gyermekeknek minden reggel

személyre szabottan, minden igénynek megfelelően bőséges reggelit és péksüteményt biztosított!

A Család-és Gyermekjóléti Központban a MESZEGYI alkalmazásában álló szociális szakember kihelyezett ügyfélfogadással fogyatékosügyei tanácsadást biztosított. A szolgáltatás igénybe vételére havonta egy alkalommal volt lehetőség. A szolgáltatás hozzájárult a fogyatékossggal élő személyek önálló, önrendelkező, aktív életviteléhez, a támogató szolgáltatói környezet kialakításához, a teljes és hatékony társadalmi részvételhez és befogadáshoz. Elősegítette a fogyatékossggal élő személyek, családtagjaik, hozzátartozóik számára a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést, hozzájárult az egyének, családok jóllétéhez, fejlődéséhez.

Szociális diagnózis

Törvényi előírásoknak megfelelően szociális diagnózis készítő esetenedzser/esetenedzser munkatársunk feladata a járás településein élő, valamilyen, az intézmény által nyújtott szolgáltatást igénylő személyek problémájának megismerése, ennek alapján a szükségletek megállapítása, majd elérhető szolgáltatások és szolgáltatók feltérképezése után, az igénylők szolgáltatókhoz történő irányítása.

A szociális diagnózis tapasztalatai alapján feltárt nehézségek:

- anyagi helyzettel összefüggő
- egészségi állapottal kapcsolatos
- gyermeknevelési
- családi működéssel kapcsolatos zavarok
- lakhatási problémák.

A család- és gyermekjóléti központ szakmai munkája

A gyermekjóléti központ a gyermekvédelmi alapellátás keretében működő, speciális feladatokat ellátó intézmény, amely a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzését, megszüntetését, valamint a családok támogatását szolgálja komplex szakmai eszközrendszer alkalmazásával. A központ működésének alapját a hatályos gyermekvédelmi jogszabályok határozzák meg, különös tekintettel a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény rendelkezéseire. Tevékenysége kiterjed mind az alapellátási, mind a hatósági intézkedésekhez kapcsolódó feladatokra.

Alapfeladatán túl

a gyermekjóléti központ elsődleges feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, illetve a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetése.

Ennek érdekében:

- feltárja a gyermekeket érintő problémákat,
- segíti a családokat a nehézségek kezelésében,
- támogatja a gyermekek egészséges fejlődését,
- hozzájárul a családban történő nevelkedés elősegítéséhez.

Speciális szolgáltatási feladatok

A gyermekjóléti központ a szolgálathoz képest kibővített, speciális szolgáltatásokat nyújt, különösen:

- **esetmenedzsmet biztosítása**, amely a hatósági intézkedésekhez kapcsolódó szakmai koordinációt jelenti,
- **kapcsolattartási ügyelet működtetése**, amely segíti a gyermek és a külön élő szülő közötti kapcsolattartást,
- **készenléti szolgálat biztosítása**, krízishelyzetek azonnali kezelése érdekében,
- **jogi és pszichológiai tanácsadás megszervezése**,
- **családterápia, mediáció elősegítése**.

Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó feladatok

A gyermekjóléti központ kiemelt szerepet tölt be a hatósági intézkedések szakmai támogatásában. A védelembé vétel során eseménymenedzseri feladatokat lát el, javaslatot tesz ideiglenes hatályú elhelyezésre vagy a nevelésbe vételre. A gyermek helyzetét folyamatosan nyomon követi, együttműködik a gyámhatósággal és a gyermekvédelmi szakellátással, felülvizsgálatokban közreműködik, részt vesz.

Jelzőrendszer működtetése és koordinációja

A központ egyik legfontosabb feladata a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetése és összehangolása. Ennek keretében fogadja és értékeli a jelzéseket, koordinálja az érintett intézmények együttműködését, esetszembeszéleket, esetszkonferenciát és szakmaközi megbeszéléseket szervez, elősegíti az információáramlást a szakemberek között.

Komplex családsegítés és esetkezelés

A gyermekjóléti központ munkája komplex szemléletű, amely magában foglalja szociális, mentális és életvezetési támogatást, egyéni és családi konzultációkat, krízisintervenciót, hosszabb távú gondozási folyamatok biztosítását. A központ szakemberei (eseménymenedzserek, jogász, pszichológus teammunkában dolgoznak a hatékony segítségnyújtás érdekében. A gyermekjóléti központ a gyermekvédelmi rendszer kulcsszereplője, amely integrált módon biztosítja a gyermekek védelmét szolgáló ellátásokat. Munkája a megelőzésre, a problémák kezelésére és a családok megerősítésére épül, miközben szorosan együttműködik a hatóságokkal és a jelzőrendszer tagjaival. A központ tevékenysége hozzájárul ahhoz, hogy a gyermekek lehetőség szerint saját családjukban, biztonságos és támogató környezetben nevelkedhessenek. A gyermekjóléti központ munkájába a hatósági intézkedések szervesen beépülnek, és meghatározzák a szakmai tevékenység jelentős részét. A központ kulcsszerepet játszik a folyamatok koordinálásában, a családok támogatásában, a gyermekek védelmében, valamint a különböző ellátórendszerek közötti együttműködés biztosításában.

Hatósági intézkedések beépülése a gyermekjóléti központok munkájába

A gyermekjóléti központ tevékenysége szorosan kapcsolódik a hatósági intézkedésekhez, hiszen a védelembé vétel, az ideiglenes hatályú elhelyezés, a nevelésbe vétel és az utógondozás során a szakmai munka folyamatos, egymásra épülő folyamatként jelenik meg. A központ feladata nem csupán az intézkedések végrehajtásában való közreműködés, hanem azok szakmai támogatása, nyomon követése és a gyermek mindenképp felett álló érdekének biztosítása.

Védelembé vétel beépülése a központ munkájába

A védelembe vétel során a gyermekjóléti központ aktív szerepet tölt be a családgondozásban. A hatósági döntést követően:

- esetmenedzser kerül kijelölésre,
- az esetmenedzser a családdal, gyermekkel/gyermekkel és a jelzőrendszer tagjaival közösen elkészíti a gondozási-nevelési tervet,
- rendszeres kapcsolatot tart a családdal, informálódik, koordinálja a szociális munkát,
- felülvizsgálatot készít.

A központ koordinálja a jelzőrendszer tagjainak munkáját, és biztosítja, hogy a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése komplex módon történjen. A védelembe vétel így a központ mindennapi szakmai tevékenységének szerves része.

Ideiglenes hatályú elhelyezéshez kapcsolódó feladatok

Az ideiglenes elhelyezés krízishelyzethez kötődik, ezért a gyermekjóléti központ szerepe ilyenkor kiemelten intenzív abban, hogy az azonnali intézkedést előkészíti, javaslatot tesz a hatóság felé, a gyermek biztonságos elhelyezésének támogatása céljából. Az ideiglenes elhelyezést 1 hónap után felülvizsgálja. A központ a döntést követően is aktív marad, figyelemmel kíséri a gyermek helyzetét, és dolgozik a családi környezet rendezésén, amennyiben a visszahelyezés reális cél.

Nevelésbe vétel és a központ szerepe

A nevelésbe vétel hosszabb távú gyermekjóléti szakellátást jelent, azonban a gyermekjóléti központ ebben az esetben sem veszíti el a szerepét. A központ közreműködik a döntés előkészítésében, kapcsolatot tart a gyermekvédelmi szakellátással, segíti a szülőket a kapcsolattartás fenntartásában, támogatja a családot a változások elérésében, hogy a gyermek bizonyos idő múlva esetleg hazagondozható lehessen. A cél minden esetben az, hogy – ha lehetséges – a gyermek visszakerülhessen a családjába, ezért a központ folyamatosan dolgozik a család megerősítésén.

Utógondozás

Az utógondozás során a gyermekjóléti központ szerepe a fiatal felnőttek önálló életkezdésének támogatásában jelenik meg. Ez a tevékenység szintén szerves része a központ munkájának, amely megnyilvánul az egyéni segítő kapcsolat fenntartásában, életvezetési tanácsadásban, lakhatási és munkavállalási segítségnyújtásban, a társadalmi beilleszkedés támogatásában, a társadalmi reintegrációban.

A központ a szolgálattal együtt a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítésére, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében komplex szakmai tevékenységet végez. Rendszeresen tartja a kapcsolatot a családokkal, a jelzőrendszeri tagokkal, egyéb szakemberekkel és szervezetekkel.

A Család-és Gyermekjóléti Központ egyéb szolgáltatásai:

Krízistelefon: a nap 24 órájában elérhető szolgáltatás +36/20 3722744 telefonszámon.

A gyermekvédelmi munka tapasztalatai

A gyermekvédelmi tevékenység komplex, sokszereplős feladat, amely során a szakemberek számos kihívással szembesülnek, ugyanakkor jelentős szakmai és emberi értékeket is hordoz. A mindennapi szakmai munka során az alábbi problémák jelentik a legnagyobb kihívást:

- **Családok összetett problémái:** egyre gyakrabban halmozottan jelentkeznek anyagi, mentális, életvezetési és kapcsolati nehézségek, amelyek kezelése hosszú távú, intenzív jelenlétet igényel a szociális szakemberektől.
- **Motiváció hiánya, elhanyagolás:** egyes családok részéről tapasztalható az együttműködés hiánya vagy alacsony szintje, ami nehezíti a hatékony segítségnyújtást, illetve ebből következik a gyermekek fizikai és érzelmi, illetve értelmi elhanyagolása is.
- **Gyermekek mentális állapotának romlása:** növekvő számban jelennek meg szorongásos, magatartási és egyéb pszichés problémák.
- **Szakemberhiány és túlterheltség:** a magas esetszám és az adminisztrációs kötelezettségek jelentős terhet rónak a munkatársakra.
- **Intézményi együttműködés nehézségei:** bár a jelzőrendszer működik, bizonyos esetekben az információáramlás vagy maga a jelzés megtétele hiányzik.
- **Társadalmi problémák erősödése:** szegénység, lakhatási gondok, családok ingázása a települések között, amelyek közvetlenül hatnak a gyermekek helyzetére.
- **Aluliskolázottság, korai iskolaelhagyás:** jelentős mértékben nőtt azoknak a 16 éveseknek a száma, akik az általános iskolai tanulmányaikat nem fejezik be, a 7. - 8. osztályt sem teljesítik - érdektelenségből. A szülők maguk is motiválatlanok voltak, ezáltal gyermekeik sem motiváltak a tanulmányaikban, a tudás nem érték számukra. Már a hátrányos helyzetű általános iskolás gyermekeknél is jellemző, hogy szüleikkel alkalmi munkába járnak - iskola helyett -, mivel fontosabb szempont a pénzkereset, mint a tanulás...

A nehézségek mellett a szakmai munka számos eredményt és pozitív tapasztalatot is hoz:

- **Sikeres esetkezelések:** több család esetében sikerült a gyermekek veszélyeztetettségét csökkenteni vagy megszüntetni. Komplex és támogató egyéni esetkezelésekkel, sikerül mentálisan megerősíteni a gyermekeket, fiatalokat, szülőket.
- **Bizalmi kapcsolatok kialakulása:** a családsegítők és az esetmenedzserek és az ellátottak között kialakuló bizalom alapján válik hatékonyvá a segítő munka. Ezzel a komplexitással lehet eredményeket elérni.
- **Prevenció eredményessége:** a megelőző programok hozzájárulnak a problémák korai felismeréséhez és kezeléséhez.
- **Szakmai fejlődés:** a munkatársak folyamatos képzése és tapasztalatszerzése növeli a szolgáltatás színvonalát.
- **Adományozás:** a családok szükségleteihez mérten, különböző szervezetekkel felvéve a kapcsolatot tudunk adományokat közvetíteni a rászorulóknak.

A gyermekvédelmi munka egyszerre jelent komoly szakmai kihívást és kiemelkedő társadalmi értéket képviselő tevékenységet. A nehézségek ellenére a szakemberek elkötelezett munkája hozzájárul a gyermekek biztonságának és jólétének javításához. A növekvő társadalmi kihívások ellenére a szolgálat és a központ igyekezett minden rendelkezésére álló eszközzel segíteni a rászorulókat.

Jövőbeni célok és feladatok

A jelzőrendszer tagjai közötti együttműködés hatékonyságának növelése, különös tekintettel az oktatási intézmények közül az óvodák, és a gyermekorvosok tekintetében.

A veszélyeztetettséget korán felismerő jelzőrendszeri intenzívebb működésének erősítése.

A családokkal végzett segítő munka intenzitásának növelése, különösen a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében.

A gyermekjóléti szolgáltatás jövőbeni kiemelt célja az elhanyagolásból fakadó veszélyeztetettség csökkentése, a korai felismerés és a hatékony beavatkozás erősítése az alapelveivel összhangban.

A szülői kompetenciák fejlesztését célzó tanácsadások és prevenciós programok bővítése. A célok megvalósításával a szolgáltatás hozzájárul ahhoz, hogy a gyermekek biztonságos, megfelelő gondozási környezetben nevelkedjenek, és csökkenjen az elhanyagolásból eredő veszélyeztetettség mértéke.

Sárospatak, 2026. április 20.

Szilágyi Zita
intézményvezető

SÁROSPATAK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK

...../2026. (V. 29.)

határozati-javaslat

a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2025. évben történt ellátásáról

Sárospatak Város Önkormányzata Képviselő-testülete a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2025. évben történt ellátásáról szóló tájékoztatót megtárgyalta, és azt tudomásul vette.

Felelős: jegyző

Határidő: azonnal